

Sprawozdanie z Kongresu IFLA 2023 w Rotterdamie

Światowy Kongres Bibliotek i Informacji IFLA to kilkudniowa konferencja, w której biorą udział tysiące bibliotekarzy z całego świata. Każdego roku organizowany jest przez inne państwo. Towarzyszy mu wiele wydarzeń oraz konferencji satelickich. Udział w Kongresie daje bibliotekarzom nie tylko możliwość dzielenia się doświadczeniami, zdobywania wiedzy i nawiązywania kontaktów zawodowych, ale też poznania bibliotek, kultury i bibliotekarstwa kraju goszczącego. Tegoroczny, 88. Światowy Kongres IFLA, zorganizowany w dniach 20-25 sierpnia w Rotterdamie nosił hasło „Let’s work together, let’s library”. W Kongresie wzięło udział około 3000 uczestników z ponad 100 krajów. Wiodącymi tematami sesji były: sztuczna inteligencja, zrównoważony rozwój oraz usługi dla grup użytkowników zagrożonych wykluczeniem (uchodźcy, społeczność LGBT, wykluczeni cyfrowo).

W trakcie konferencji holenderscy bibliotekarze prezentowali dokonania bibliotek podkreślając przy tym, jak ważną rolę odgrywają one w społeczeństwie.

Podczas ceremonii otwarcia zaproszeni goście – Alderman Said Kasmi (wiceprezydent Rotterdamu), Robbert Dijkgraaf (minister edukacji, kultury i nauki) oraz księżna Niderlandów Laurencja mówili o roli jaką odegrały książki w ich życiu oraz jak wspierają młodych twórców.

Uczestnicząc w sesjach sekcji bibliotek publicznych IFLA miałam możliwość poznania doświadczeń stowarzyszeń bibliotekarskich wynikających z realizacji dokumentu „IFLA – UNESCO Public Library Manifesto”. Ciekawe dokonania zaprezentowali hiszpańscy bibliotekarze, którzy prowadzili działania uświadamiające polityków i środowisko bibliotekarskie w zakresie prawa dostępu do kultury w bibliotekach (cultural rights). Spotkania sekcji były także okazją do zapoznania się z krótkimi przeglądami stanu i działań bibliotek publicznych w wybranych krajach. W najbliższych latach sekcja będzie pracować nad aktualizacją standardów bibliotecznych.

Sesje dotyczące zrównoważonego rozwoju pozwoliły na zapoznanie się z najnowszymi dokonaniem realizacji SDG w bibliotekach. W tym roku największa liczba raportów z realizacji celów (Voluntary National Review, VNR) przygotowanych przez rządy krajów dla ONZ podkreśliła znaczenie bibliotek w realizacji celów. To duży sukces międzynarodowych działań dyplomacji IFLA i stowarzyszeń bibliotekarskich.

Innymi przykładami promocji i edukacji bibliotek w ramach zrównoważonego rozwoju było założenie laboratoriów SDG w duńskich bibliotekach. Laboratoria są przestrzeniami, gdzie każdy może się dowiedzieć więcej o Agendzie 2030 ONZ dzięki zgromadzonym tam materiałom edukacyjnym. Inną ważną inicjatywą są czytelnicze kluby SDG (SDG Club Book), które są rozwijane przez IFLA, wydawnictwo Elsevier oraz ONZ. W tym projekcie we współpracy pomiędzy bibliotekarzami i wydawnictwami tworzone są krajowe listy książek dla dzieci i młodzieży, których tematyka dotyczy poszczególnych celów rozwoju i które można omawiać na spotkaniach z członkami kół czytelniczych.

Holenderskie biblioteki przedstawiały także doświadczenia z realizacji krajowych inicjatyw. Ciekawym przykładem był projekt *Welkom bij de VoorleesExpress*, w którym biblioteczni wolontariusze odwiedzali chętne rodziny w ich domach i czytali na głos książki przez okres 20 tygodni. Dla wolontariuszy stworzono aplikację pomagającą zaplanować wizyty. Projekt miał na celu wzmocnienie więzi pomiędzy pracownikami bibliotek a mieszkańcami. Dużą popularnością cieszy się też tworzenie rad młodzieżowych w bibliotekach i przestrzeni dla młodzieży, aby mogła ona uczestniczyć w życiu biblioteki (projekt *The third space: prototypes*).

Nagroda IFLA/Systematic na najlepszą bibliotekę roku (IFLA/Systematic Public Library of the Year Award 2023)

Konkurs na najlepszą bibliotekę roku, organizowany przez Sekcję Bibliotek Publicznych IFLA i firmę Systematic, to jedna z najświetniejszych międzynarodowych inicjatyw wyróżniająca nowe biblioteki publiczne. W założeniach konkursu podkreśla się, aby nowy budynek biblioteki łączył otwartość, funkcjonalność i zrównoważone rozwiązania architektoniczne oraz technologiczne wraz z uwzględnieniem rozwoju cyfrowego i kultury lokalnej.

W tym roku napłynęło 16 zgłoszeń z całego świata, w tym jedno dotyczyło polskiej biblioteki -Mediateki MeMo w Łodzi. Spośród wszystkich aplikacijury konkursu wybrało 4 finalistki:

- Valvasorjeva knjižnica Krško, Słowenia ([filmik promocyjny](#), [strona www](#))
- Parramatta Library, Australia (materiały na [profilu na FB](#), [strona www](#))
- Shanghai Library East, Chiny ([strona www](#))
- Biblioteca Gabriel GarcíaMárquez, Hiszpania ([filmik promocyjny](#), [strona www](#))

Zwycięska Biblioteka Gabriela Garcia Marqueza z Hiszpanii należy do sieci 40 bibliotek publicznych w Barcelonie. Jej budynek przypomina stos otwartych książek z rozłożonymi stronami. Bibliotekę wyróżnia bogata działalność na rzecz lokalnej społeczności. Do jej budowy wykorzystano materiały ekologiczne.

Każde piętro biblioteki ma inne przeznaczenie: miejsce do spotkań i siedziba instytucji pozarządowych (parter), wolny dostęp do zbiorów bibliotecznych i miejsce do czytania oraz zabaw sensorycznych (I piętro) oraz praca wymagająca koncentracji (II piętro).

IFLA Green Library Award

Z kolei w konkursie IFLA Green Library Award przyznano nagrody w dwóch kategoriach: najlepsza zielona biblioteka i projekt biblioteczny. Konkurs jest organizowany przez sekcję [ENSULIB](#), która zajmuje się ekologią i zrównoważonym rozwojem w bibliotekach.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 10 bibliotek i 9 projektów ekologicznych z Ameryki Północnej i Południowej, Europy i Azji.

Wyróżnione projekty w kategorii najlepszy projekt ekologiczny biblioteki to:

- West Vancouver Memorial Library (Kanada)
- Biblioteca Civica Villa Valle (Włochy)
- Seoul Metropolitan Library (Korea Południowa)

Z kolei w kategorii najlepsza biblioteka ekologiczna nominowano:

- Biblioteka EPM (Kolumbia)
- *Illye's Gyula* Library of Tolna County (Węgry)
- Vietnamese-German University Library (Wietnam)

Najlepszym projektem ekologicznym został *Climate writer in residence* z Biblioteki West Vancouver Memorial w Kanadzie za wieloletnią integrację społeczności lokalnej, pomoc w wypracowaniu rozwiązań ekologicznych i promocję czytelnictwa. W tym projekcie ważna była współpraca biblioteki z lokalnym samorządem i wspólnie wypracowanie dokumentów strategicznych pomagających prowadzić lokalne działania klimatyczne. Do współpracy zaproszono pisarza (climatewriter), który prowadził wiele spotkań i warsztatów pisarskich na temat ochrony środowiska.

Tytuł biblioteki ekologicznej (Best Green Library) otrzymała Biblioteka EPM z Kolumbii, która wyróżniała się nie tylko innowacyjnym projektem budynku, ale także wieloma

inicjatywami edukacyjnymi zwiększającymi wiedzę o zrównoważonym rozwoju i ochronie klimatu.

Sesja posterowa i wystawiennicza

W tym roku tematy plakatów dotyczyły projektów bibliotek podkreślających tworzenie zrównoważonej przyszłości przez realizację celów zrównoważonego rozwoju. Organizatorzy zaakceptowali 193 prac pokazujących projekty czytelnicze, edukację ekologiczną i podkreślających współpracę międzysektorową. Wybrane przykłady plakatów przedstawiały:

- *biblioteki rzeczy* oferujące wypożyczanie sprzętu muzycznego, projektorów slajdów, drukarek 3D czy mikrofonów w Instytutach Goethego w Warszawie, Bratysławie, Pradze, Rydze i Budapeszcie,
- różnorodne aplikacje umożliwiające dodawanie uwag do przeczytanych książek i animacji w postaci plików gif,
- przykłady organizacji wykładów i zajęć ekologicznych podnoszących świadomość dbania o klimat i ochrony środowiska,
- projekt Erasmus integrujący nauczycieli akademickich z bibliotekarzami,
- promocję akcji *Noc w bibliotece*,
- przykłady działań integrujących i edukujących społeczeństwo na temat potrzeb np. osób niewidomych przez ofertę masażu w bibliotekach,
- aktualizację wytycznych i wskazówek IFLA dla bibliotek więziennych.

Zdjęcia plakatów zostaną zamieszczone w repozytorium IFLA w najbliższych tygodniach.

W części wystawienniczej wystawcy prezentowali najnowsze urządzenia i systemy biblioteczne pozwalające m.in. zlokalizować książkę i znaleźć miejsce dla czytelnika w czytelni. Popularnością cieszyło się urządzenie Poem Booth, wyglądem przypominające lustro, które wyświetlało fragmenty poezji z danego kraju. Wyboru kraju urządzenie dokonywało na podstawie zdjęcia użytkownika.

Flashmob

W programie 88. Kongresu IFLA w Rotterdamie oprócz sesji prezentacji, znalazły się także wydarzenia towarzyszące, tj. wieczór kulturalny, zajęcia sportowe i happening czytelniczy. Happening czytelniczy *Librarian flash mob* został zorganizowany w poniedziałkowe popołudnie (21 sierpnia br.) na dworcu głównym w Rotterdamie, gdzie ponad 200 uczestników czytało na głos książki dziecięce i młodzieżowe w swoich językach. Relacja z happeningu: https://youtu.be/m9J9tDGWMMI?si=ZQpPodsVH-S_UXzs

Konferencje satelickie

Kongresowi IFLA od lat towarzyszą konferencje satelickie organizowane przez sekcje i grupy IFLA. Jednym z przykładów jest [IFLAcamp](#), tworzony przez grupę [IFLA New Professionals Special Interest Group](#) (NPSIG). Celem wydarzenia jest umożliwienie bibliotekarzom uczestnictwa w bezpłatnym spotkaniu, nawiązywanie kontaktów i poszerzenie wiedzy o bibliotekach na świecie.

W tym roku hasło przewodnie IFLA camp brzmiało „Year of Librarians Skills 2023” (2023 Rok umiejętności bibliotekarzy) i nawiązywało do ogłoszenia przez Komisję Europejską roku 2023 Europejskim Rokiem Umiejętności.. Warto podkreślić, że współorganizatorem konferencji IFLA camp był Instytut Goethego w Holandii.

Konferencja IFLA camp odbyła się w dniach 18 – 19 sierpnia br. w budynku Instytutu Goethego w Rotterdamie. Uczestniczyło w niej 29 bibliotekarzy z 9 krajów. Pierwszy dzień obejmował sesje dyskusji i skill camp. Tematy dyskusji dotyczyły działań bibliotek na rzecz uchodźców, dostosowania usług do odbiorców, współpracy ze środowiskiem lokalnym, sztucznej inteligencji i międzynarodowego bibliotekarstwa. Dyskusje prowadzone były równolegle w dwóch sesjach i umożliwiły rozmowy w mniejszych grupach, aby każdy mógł się wypowiedzieć i podzielić doświadczeniem. Z kolei w sesji skill camp prelegentami byli uczestnicy konferencji, którzy zaprezentowali wiele ciekawych przykładów: tworzenia gry miejskiej w Action Bound, pisania projektów Erasmus, wykorzystania gry Dungeons&Dragons i zaangażowania się w działania IFLA.

W drugim dniu IFLA camp organizatorzy zaprosili uczestników do rozwiązywania gry „SDG Librarian” w aplikacji Action Bound na smartfonach. Była to dobra okazja do integracji uczestników, rozwiązywania zadań na temat celów rozwoju, bibliotek i zwiedzania najważniejszych obiektów turystycznych Rotterdamu.

Udział w Kongresie IFLA jest cennym doświadczeniem i możliwością nawiązania kontaktów zawodowych. Pozwala poznać ciekawe inicjatywy oraz bibliotekarzy z całego świata. W tym roku istniała możliwość uczestniczenia w Kongresie stacjonarnie lub online. Warto starać się o dofinansowanie wyjazdu, aplikować o granty konferencyjne lub zgłosić się jako wolontariusz, co zwalnia z opłaty konferencyjnej.

Magdalena Gomułka